

Standardy Ochrony Małoletnich

Podstawa prawna Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem:

- *Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Kodeks Rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. 1606);*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 oraz 535, 1606);*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870);*
- *Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781);*
- *Konwencja o prawach dziecka (Dz. U. z 1991 r. nr 120 poz. 526 z późn. zm.);*
- *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 poz. 1169);*
- *Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2016 poz. 862 oraz z 2023 r. poz. 1304, 1606);*

Wprowadzenie

Standard ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujący w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji, gdy do krzywdzenia doszło – określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc małoletnim oraz wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim za bezpieczeństwo małoletnich.

Zasadą obowiązującą wszystkich pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim jest podejmowanie działań mających na celu ochronę godności dziecka i poszanowanie jego praw. Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać zarządzeń oraz procedur określonych w niniejszym dokumencie. Pracownik placówki, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz swoich kompetencji.

ROZDZIAŁ I

Podstawowe terminy.

§ 1.

Ilekoć w niniejszych Standardach mowa jest, bez bliższego określenia o:

1. **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim;
2. **jednostce, PCPR, Centrum, placówce** – należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim;
3. **PZOON** – Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
4. **pracowniku** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy cywilno-prawnej, wolontariusza, stażystę zatrudnioną w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w tym w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrowcu Świętokrzyskim.
5. **koordynator RPZ** – koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim;
6. **małoletnim** – należy przez to rozumieć, zgodnie z kodeksem cywilnym, osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
7. **opiekun dziecka** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic biologiczny, rodzic zastępczy lub opiekun prawny;
8. **zgodzie opiekuna dziecka** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z prawnych opiekunów dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
9. **krzywdzeniu małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika PCPR lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:
 - a. **przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia.
 - b. **przemoc emocjonalna** – to poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych oraz manipulowanie małoletnim brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,

- c. **przemoc seksualna** – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań w których dochodzi do bezpośredniego fizycznego kontaktu poprzez np. dotykanie lub współżycie z małoletnim oraz zachowań bez kontaktu fizycznego takich jak np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie lub ekshibicjonizm.
 - d. **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,
 - e. **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnianie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego;
- 10. **danych osobowych dziecka** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka;
 - 11. **osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich** – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez Dyrektora pracownika sprawującego nadzór nad realizacją niniejszych Standardów.

ROZDZIAŁ II

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników PCPR.

§ 2

Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z nałożonym obowiązkiem prawnym, o którym mowa w art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

ROZDZIAŁ III

Przygotowanie pracowników PCPR do stosowania Standardów.

§ 3

- 1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania Standardów jest Dyrektor PCPR lub bezpośrednio wyznaczony przez niego pracownik PCPR.
- 2. Pracownicy PCPR, PZOON, osoby wchodzące w skład PZOON, tj. psychologzy, pedagodzy, lekarze zostaną zapoznani i zobligowani do stosowania niniejszych Standardów w drodze spotkania szkoleniowego.
- 3. Z przeprowadzonego spotkania szkoleniowego sporządza się listę obecności oraz załącza się zobowiązanie pracowników do przestrzegania Standardów.

ROZDZIAŁ IV

Zasady zapewniające właściwe relacje między dzieckiem a pracownikiem.

§ 4

- 1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi:
 - 1) podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra dziecka i w jego interesie. Pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia

jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie jakiegokolwiek formy przemocy wobec dziecka;

- 2) zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy;
 - 3) znajomość i zaakceptowanie zasad przez pracowników potwierdzone jest podpisaniem stosownego oświadczenia - **załącznik nr 1** do niniejszych Standardów.
2. Pracownicy zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są odpowiednie do zaistniałej sytuacji, bezpieczne, uzasadnione oraz sprawiedliwe.
 3. Pracownik w kontakcie z dziećmi:
 - ✓ zachowuje cierpliwość i odnosi się do dziecka z szacunkiem;
 - ✓ uważnie wysłuchuje dziecka i udziela odpowiedzi dostosowanej do zaistniałej sytuacji oraz wieku dziecka;
 - ✓ nie zawstydzia dziecka, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;
 - ✓ nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);
 - ✓ nie ujawnia drażliwych informacji o dziecku osobom do tego nieuprawnionym, - dotyczy to również ujawniania wizerunku małoletnich.
 4. Dziecko ma prawo do swojej prywatności - odstępienie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a dziecko o takim fakcie musi być jak najszybciej poinformowane.
 5. Pracownikowi nie wolno w obecności małoletnich używać niestosowych żartów, wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, czy też wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.
 6. Pracownikowi nie wolno wykorzystywać przewagi fizycznej, w tym stosować gróźb.
 7. Pracownik zobowiązany jest do równego traktowania małoletnich, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania religijnego, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.
 8. Pracownik zobowiązany jest do zachowania poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją - wykonywaną pracą, a dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądu dzieci.
 9. Pracownik nie może utrzymywać wizerunku małoletnich w celach prywatnych, zawodowych, jeżeli opiekun dziecka nie wyraził stosownej zgody.

§ 5

Pracownikowi bezwzględnie zabrania się:

- 1) nawiązywać z małoletnim relacji o charakterze seksualnym;
- 2) składać małoletnim propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym;
- 3) udostępniania małoletnim treści o w/w tematyce;
- 4) proponowania małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz innych używek takich, jak np. narkotyki, dopalaczy itp.

§ 6

1. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia małoletnich, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo – otrzymają stosowną pomoc, zgodną z instrukcją jej udzielania.
2. W przypadku, kiedy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest do postępowania zgodnie z instrukcją postępowania, obligatoryjnie w przypadku delikatnych spraw, gdzie jest podejrzenie o nieprzestrzeganiu Standardów – do poinformowania Dyrektora. Każde zachowanie przemocowe np. popychanie, bicie itp. wobec małoletnich jest zabronione.

3. Pracownikowi nie wolno dotykać małoletnich w sposób, który mógłby zostać przez nich niewłaściwie zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, dziecko potrzebuje np. przytulenia, powinien on mieć każdorazowo uzasadnienie takiego zachowania względem dziecka.
4. Kontakt fizyczny z małoletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z pozycji władzy.
5. Pracownik nie powinien angażować się w zabawy typu np.: udawane walki, przepychanki itp.
6. Pracownik, który ma świadomość, iż dziecko doznało jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z dzieckiem, wykazując odpowiednie wyczucie.

ROZDZIAŁ V

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich.

§ 7

1. Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich.
2. Symptomy, które mogą świadczyć, że dziecko jest ofiarą **przemocy psychicznej lub fizycznej**:
 - 1) **zachowanie**:
regres w rozwoju oraz funkcjonowaniu w środowisku, trudności szkolne, izolowanie się od otoczenia, wycofanie się z wcześniejszych aktywności, apatia, unikanie kontaktów z rówieśnikami, agresja i zachowania autodestrukcyjne takie jak: samookaleczenia, próby samobójcze, zaburzenia odżywiania, uzależnienia oraz wchodzenie w sytuacje ryzykowne, w tym przestępczość;
 - 2) **psychosomatyka**:
zróżnicowane objawy, takie jak np.: bóle głowy, brzucha, bóle wędrujące - niejasnego pochodzenia, moczenie, zanieczyszczanie, wysypki i inne zmiany na skórze, wypadanie włosów, zaburzenia snu, wstrzymanie rozwoju fizycznego, spadek wagi ciała, czynności natrętne, fobie, choroby o nieustalonym podłożu;
 - 3) **objawy fizyczne**:
ślady - pręgi na plecach, nogach, rękach, pęknięcia skóry, strupy w miejscach przyczepu małżowin usznych do głowy, krwawe wylewy w gałkach ocznych, ślady od przypalania papierosem przypominające ślady po ospie, zasinienia na ciele dziecka, szczególnie takie, kiedy jeden ślad pokrywa się z drugim, ślady odbitej dłoni na ciele, ślady na podeszwach stóp;
 - 4) **komunikowanie określonych myśli**:
jestem zły i wszystkiemu winny, nic nie jestem wart, nie zasługuję na nic, wszystko mi się nie udaje, nikt mnie nie rozumie, nikt mi nie uwierzy, wszyscy inni mają lepiej, nic się nie może zmienić, nikt mi nie jest w stanie pomóc, dorośli są zli, nie mogę nikomu ufać,
lub:
„sprawca” jest dla mnie najlepszy, jestem dla niego wyjątkowy, zależy mu na mnie, nikt nie może się o tym dowiedzieć, bo co się wtedy stanie.
3. Symptomy, które mogą świadczyć, że dziecko jest ofiarą **przemocy seksualnej**:
 - 1) **zachowanie**:
regres w rozwoju lub funkcjonowaniu, trudności szkolne, izolowanie się od otoczenia, wycofanie się dziecka z wcześniejszych aktywności, apatia, unikanie kontaktów rówieśniczych,

agresja i zachowania autodestrukcyjne takie jak np.: samookaleczenia, próby samobójcze, zaburzenia odżywiania, uzależnienia, ryzykowne zachowania seksualne, wchodzenie w sytuacje ryzykowne, przestępczość, erotyzacja zachowań w relacjach z rówieśnikami i osobami dorosłymi, zabawy / aktywności nieadekwatne do fazy rozwojowej, wskazujące na podwyższony poziom seksualizacji, nieadekwatna do wieku wiedza na temat anatomii, fizjologii oraz seksualności, koncentracja na problematyce związanej z seksualnością pojawiająca się w trakcie rozmowy, zabawy, pracach plastycznych, nadmierne pobudzenie emocjonalne;

2) psychosomatyka:

zróżnicowane objawy, takie jak: bóle głowy, brzucha, bóle wędrujące, moczenie nocne, zanieczyszczanie, wysypki i inne zmiany na skórze, wypadanie włosów, zaburzenia snu, zahamowanie rozwoju fizycznego, spadek wagi ciała, pojawienie się czynności natrętnych, fobii, choroby o nieustalonym podłożu;

3) objawy fizyczne / somatyczne:

choroby weneryczne, urazy sfer intymnych dziecka, infekcje, stany zapalne tych okolic, ciąża;

4) wypowiedane myśli - słowa:

jestem zły, winny, brudny, nic nie wart, zasługuję na to, nic mi się nie udaje, nikt mnie nie rozumie, nikt mi nie uwierzy, wszyscy mają lepiej, nic się nie może zmienić, nikt mi nie pomoże, dorośli są źli, nie mogę im ufać, sprawca mnie nienawidzi / kocha mnie, jestem dla niego kimś wyjątkowym, zależy mu na mnie, nikt nie może się o tym dowiedzieć, muszę dochować tajemnicy;

4. Jeżeli z objawami zachowań małoletnich są określone zachowania ich opiekunów to podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania opiekunów dziecka to między innymi:

- a. podawane nieprzekonujące lub sprzeczne informacje w sprawie przyczyn powstania zauważonych obrażeń u dziecka lub odmawia udzielania stosowych wyjaśnień;
- b. odmawia lub nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka;
- c. mówi o dziecku w sposób negatywny, obwinia je ciągle, poniża lub strofuje używając określeń takich, jak: „idiota”, „gnojek”, „gówniarz” itp.;
- d. często poddaje małoletniego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy względem dziecka – zbyt pobłażliwy, zdarza się, że może „odrzucać” małoletniego;
- e. nie interesuje się losem i problemami małoletniego, nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
- f. jest apatyczny, pogrążony w depresji lub zachowuje się agresywnie;
- g. można zauważyć u opiekuna zaburzony kontakt z rzeczywistością, reaguje nie adekwatnie do sytuacji;
- h. wypowiada się niespójnie, nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
- i. faworyzuje jedno z dzieci, przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
- j. nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

ROZDZIAŁ VI

Zasada i procedury interwencji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich.

§ 8

1. Zasady ogólne:

- 1) W przypadku, gdy pracownik podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone - ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania informacji Dyrektorowi.
- 2) Interwencja, prowadzona jest przez Dyrektora, który może wyznaczyć na stałe do realizacji takich zadań inną osobę. W takim przypadku dane tej osoby są podane do wiadomości pozostałym pracownikom.
- 3) Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Dyrektora.
- 4) Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Dyrektora, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono takie podejrzenie.
- 5) W interwencji dopuszcza się udział specjalistów, w szczególności psychologa celem skorzystania z jego pomocy przy rozmowie z dzieckiem.
- 6) W przypadku podejrzenia zagrożenia życia dziecka lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, należy niezwłocznie o tym fakcie poinformować służby: Policję, Pogotowie Ratunkowe, itp.
- 7) Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informację z tym związaną - są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, włączając udzielanie tych informacji uprawnionym pracownikom instytucji interwencyjnych.

2. Procedura podejmowana przez pracowników w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka.

W przypadku, gdy zgłoszono **krzywdzenie dziecka przez pracownika**, osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko z dzieckiem pokrzywdzonym), do czasu całkowitego wyjaśnienia sprawy.

Dyrektor PCPR lub osoba przez niego wyznaczona:

- a) przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu w szczególności z jego opiekunami;
- b) przy współpracy z psychologiem ustala przebieg zdarzenia oraz wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka;
- c) wszelkie ustalenia spisywane są na karcie interwencji (**załącznik nr 2**);
- d) organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia.

W przypadku, **gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo**, Dyrektor PCPR sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji i prokuratury.

W przypadku, **gdy pracownik dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę**, Dyrektor PCPR powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać pracownika podejrzanego o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia.

W sytuacji, **gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności, gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka**, należy rozważyć rozwiązanie stosunku pracy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia.

3. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie:

W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez osobę trzecią (obcą bądź spokrewnioną) Dyrektor PCPR lub osoba przez niego wyznaczona:

- a) przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu, w szczególności z jego opiekunami;
- b) przy współpracy z psychologiem stara się ustalić przebieg zdarzenia, jego wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka;
- c) ustalenia te są spisywane na karcie interwencji (**załącznik nr 2**);
- d) organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie / możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia.

W przypadku, **gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo Dyrektor** sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

W przypadku, **gdy z rozmowy z opiekunami wynika**, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia **Dyrektor PCPR sporządza informację do właściwego sądu rodzinnego.**

4. Procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez jego opiekuna / rodzica:

W przypadku, **gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez rodziców/opiekunów Dyrektor PCPR lub osoba wyznaczona przez Dyrektora PCPR:**

- a) przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka;
- b) przy współpracy z psychologiem ustala przebieg zdarzenia, a także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka;
- c) ustalenia są spisywane na karcie interwencji (**załącznik nr 2**).

W przypadku, **gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo Dyrektor PCPR** sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że **rodzic / opiekun dziecka zaniedbuje** jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), **Dyrektor PCPR sporządza informację do właściwego sądu rodzinnego.**

5. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka przez inne dziecko:

W przypadku **krzywdzenia małoletniego przez inne dziecko**, pracownik będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest do:

- a) bezzwłocznego zareagowania na akty agresji i przemocy;
- b) zdecydowanego przerwania negatywnych zachowań uczestników zajęcia;
- c) rozdzielenia stron konfliktu;
- d) jeśli zachodzi potrzeba udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, niezwłocznie zawiadamia odpowiednie służby.

W przypadku, **gdy dziecko krzywdzone lub krzywdzące pozostaje w pieczy zastępczej**, pracownik PCPR podejmuje działania mające na celu ustalenie przebiegu zdarzenia, a także wpływu

zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (**załącznik nr 2**).

Z małoletnim stosującym przemoc, omawia się jego zachowanie oraz informuje o konsekwencjach takiego zachowania. Gdy proces przemocy jest długotrwały, a działania pomocowe nie przynoszą pożądanych rezultatów, a ponadto:

- a) osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat i jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
- b) osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

ROZDZIAŁ VI

Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów oraz zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

§ 9

1. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru nieletniego ucznia, na temat którego PCPR posiada wiedzę zostaje odnotowany poprzez uzupełnienie **Karty Interwencji**, której wzór stanowi **załącznik nr 2**.
2. Karty interwencji o których mowa w ust. 1 przechowywane są w wyznaczonym przez Dyrektora miejscu. Dokumentacja przechowywana będzie przez okres 5 lat.

ROZDZIAŁ VII

Zasady ochrony danych osobowych.

§ 10

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie o ochronie danych osobowych (RODO).
2. Pracownik ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

§ 11

Pracownik może wykorzystać informację o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.

§ 12

1. Pracownik tut. Centrum nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim, ani o jego opiece.
2. Pracownik, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem

małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna małoletniego.

3. Pracownik tut. Centrum nie pośredniczy w kontaktach przedstawicieli mediów z małoletnimi, nie wypowiada się w mediach w sprawie dzieci.

ROZDZIAŁ VII

Zasady ochrony wizerunku małoletnich.

§ 13

Pracownicy uznając prawo małoletnich do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku dziecka.

§ 14

1. Pracownikowi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie PCPR bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego i Dyrektora PCPR.
2. Wejście mediów na teren PCPR jest możliwe jedynie za zgodą Dyrektora.
3. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 15

1. Upublicznienie przez pracownika wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy dziecka oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.com) w celach promocyjnych.

ROZDZIAŁ VIII

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci „Internetowej”. Procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami sieci.

§ 16

1. Rodziny zastępcze zapewniając dzieciom dostęp do „Internetu”, są zobowiązane podejmować działania zaradcze zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju
2. Rodziny zastępcze mają obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. W placówce obowiązuje zakaz udostępniania małoletnim dostępu do sieci „Internet”.

ROZDZIAŁ IX

Zasady ustalania planu wsparcia małoletnich w pieczy zastępczej po ujawnieniu krzywdzenia.

§ 17

1. Plan wsparcia małoletnich po ujawnieniu **krzywdzenia** opracowuje zespół powołany przez Dyrektora PCPR, w skład którego wchodzi m.in. koordynator rpz, psycholog.
2. Zespół może poszerzyć się do większej liczby specjalistów w zależności od doznanej krzywdy.
3. Zespół spotyka się celem ustalenia jaka pomoc dziecku będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu.
4. Zespół tworzy IPD (Indywidualny Plan Działania), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach dziecka.
5. IPD zawiera informacje o podjętych działaniach, plan spotkań oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.

ROZDZIAŁ X

Monitoring Standardów Ochrony Małoletnich – zasady ich aktualizacji oraz zakres kompetencji osób odpowiedzialnych za przygotowanie personelu PCPR do ich stosowania.

§ 18

1. Procedura aktualizowania Standardów odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Dyrektor PCPR wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich.
3. Osoba wyznaczona przez Dyrektora PCPR monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie, koordynuje zmiany w Standardach, prowadzi rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.
4. Osoba odpowiedzialna za realizację Standardów zobowiązana jest do przeprowadzania wśród pracowników (przynajmniej raz w roku) ankiety, której wzór stanowi **załącznik nr 3** do niniejszych Standardów.
5. Po przeprowadzonej ankiecie, osoba odpowiedzialna opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia Dyrektorowi PCPR.
6. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w PCPR.
7. Jeśli zachodzi taka potrzeba Dyrektor wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich.

ROZDZIAŁ XI

Zasady udostępniania rodzicom i dzieciom STANDARDÓW do zapoznania się z nimi i ich stosowania.

§ 19

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem PCPR ogólnodostępnym dla pracowników, dzieci oraz ich opiekunów. Skrócona wersja Standardów dla dzieci i młodzieży stanowi **załącznik nr 5** do niniejszych Standardów. Wersja Graficzna Standardów dla dzieci i młodzieży stanowi **załącznik nr 6** do niniejszych Standardów.
2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej PCPR, na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR.

3. Pracownik informuje rodziny zastępcze o miejscu publikacji Standardów Ochrony Małoletnich.
4. Rodziny zastępcze zawodowe, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka oraz osoby zatrudnione do pomocy w opiece nad dziećmi i w pracach gospodarskich są zobowiązane do stosowania niniejszych standardów.
5. Pracownik PCPR daje rodzinom zastępczym do podpisania oświadczenie, że zapoznali się z obowiązującymi Standardami i o konieczności ich realizacji (**załącznik nr 4**).
6. Rodziny zastępcze mają obowiązek zapoznania dzieci ze Standardami i konieczności ich realizacji.
7. W przypadku spotkań rodziców biologicznych z dziećmi na terenie PCPR, rodzice są informowani o obowiązujących w placówce Standardach i konieczności ich realizacji (**załącznik nr 4**).

ROZDZIAŁ XII

Zapisy końcowe.

§ 20

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników PCPR, w szczególności poprzez zapoznanie potwierdzone własnoręcznym podpisem oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej.

WAŻNE INFORMACJE DLA MAŁOLETNIICH

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie. Masz prawo złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do Prokuratury lub Policji lub Żandarmerii Wojskowej. Możesz także zwrócić się o pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działanie na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Pomogą Ci:

- Ośrodki Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Placówki ochrony zdrowia
- Placówki edukacyjne np. szkoła, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Ośrodki Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży

Możesz zadzwonić do:

- **112** – numer alarmowy – **zadzwoń** pod ten numer, jeżeli zagrożone jest Twoje życie lub zdrowie oraz niezbędna jest interwencja policji, straży pożarnej lub pogotowia.
997 – Policja ; 998 – Straż Pożarna; 999 – Pogotowie Ratunkowe
- **116 111** – **Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży**
- **800 12 12 12** – **Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – to telefon skierowany do wszystkich dzieci, które potrzebują pomocy. Jeśli zadzwonisz pod ten numer, będziesz mógł/mogła porozmawiać ze specjalistą, który postara Ci się pomóc. Pod numer interwencyjny mogą też dzwonić osoby dorosłe, aby zgłosić problemy dzieci lub zaniedbania wobec nich.
- **800 120 002** – **Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”** to numer, pod który mogą dzwonić osoby doznające przemocy domowej, a także osoby, które słyszały o takiej przemocy lub są jej świadkami.

.....
(miejscowość, data)

OŚWIADCZENIE
o
ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH
w
STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNICH
w
POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE
w Ostrowcu Świętokrzyskim

Ja, niżej podpisana

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

oświadczam, że zapoznałam/em się z opracowanymi Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz deklaruje, że będę ich przestrzegać.

.....
(Czytelny podpis)

KARTA INTERWENCJI
OBOWIAZUJĄCA W POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE
w Ostrowcu Świętokrzyskim

1. Imię i Nazwisko dziecka:

2. Adres zamieszkania:

3. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)

4. Opis działań podjętych przez: (imię i nazwisko stan. służb.)

Data: Opis działań:

.....

.....

5. Spotkanie z opiekunem dziecka:

Data: Opis spotkania:

.....

.....

6. Forma podjętej interwencji: (właściwe podkreślić):

- ✓ zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- ✓ wniosek o wgląd w sytuację dziecka / rodziny;
- ✓ inny rodzaj interwencji, jaki?:

7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu do którego zgłoszono interwencję):

Data: Nazwa organu:

.....

8. Wyniki interwencji (działania organu do którego zgłoszono interwencję*):

Data: Działania organu:

.....

.....

(Pieczęć służbowa i podpis pracownika)

*- jeśli PCPR uzyskał informacje o wynikach działania organu/placówki/rodziców/

**MONITORING STANDARDÓW
ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW PCPR
w Ostrowcu Świętokrzyskim**

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	Tak	Nie
1.	Czy zostałeś zapoznany z dokumentem „Standardy Ochrony Małoletnich” w PCPR w Ostrowcu Św. ?		
2.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego dziecka ?		
3.	Czy wiesz w jaki sposób zareagować na symptomy krzywdzenia dziecka ?		
4.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad opisanych w Standardach przez innego pracownika?		
5.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w PCPR w Ostrowcu Świętokrzyskim „Standardami Ochrony Małoletnich” ? (Jeżeli tak, opisz je w tabeli poniżej)		
6.	Czy działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane przez Ciebie jako trudne lub niechętnie?		
Gdy na któreś z w/w pytań opowiedziałeś: Tak?			
NAPISZ: <u>Jakie zasady zostały naruszone?</u>			
NAPISZ: <u>Jakie działania podjąłeś?</u>			
NAPISZ: <u>Czy masz jakieś sugestie lub propozycję poprawy obowiązujących standardów?</u>			

.....
(miejscowość, data)

OŚWIADCZENIE OPIEKUNA/RODZICA MAŁOLETNIEGO
o
zapoznaniu się z obowiązującymi
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH
w
POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE
w Ostrowcu Świętokrzyskim

Ja, niżej podpisana/y.....
oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony Małoletnich” stosowanymi

w
Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
w
O s t r o w c u Ś w i ę t o k r z y s k i m

Jednocześnie, zobowiązuję się do zapoznania dzieci z treścią tego dokumentu.

.....
(Czytelny podpis)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

w

POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE

w Ostrowcu Świętokrzyskim

(wersja skrócona dla dzieci i młodzieży)

Podstawową zasadą wszelkich działań podejmowanych przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim jest działanie na rzecz dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. W dokumencie tym znajdziecie informacje takie, jak: czym jest krzywdzenie dziecka, jak i gdzie zgłaszać sprawy, gdy Tobie lub innemu dziecku dzieje się krzywda. Każdy pracownik tutaj Centrum traktuje dziecko z szacunkiem z uwzględnieniem jego potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka szeroko rozumianej przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownicy realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz swoich umiejętności i zakresów czynności.

STANDARD I

Zasada bezpiecznej rekrutacji i przygotowania pracowników PCPR do stosowania standardów.

Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z nałożonym obowiązkiem prawnym, o którym mowa w art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie wszystkich pracowników do stosowania się przedmiotowych Standardów jest Dyrektor lub wskazany pracownik PCPR.

STANDARD II

Zasada bezpiecznych relacji między małoletnim a pracownikiem PCPR w Ostrowcu Św.

Pracownicy PCPR są zobowiązani traktować dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Realizując te cele, pracownicy zatrudnieni w PCPR działają w ramach obowiązujących przepisów prawa, obowiązujących regulaminów wewnętrznych oraz swoich kompetencji. Osoby, które mają bezpośredni kontakt z małoletnimi posiadają umiejętności rozpoznawania czynników ryzyka krzywdzenia, dokonywania ich identyfikacji oraz wszczynania właściwej procedury interwencji.

STANDARD III

Zasada ochrony danych osobowych oraz wizerunku dziecka.

Każdy zgłoszony incydent czy zdarzenie zagrażające dobru nieletniego na temat, którego PCPR posiada wiedzę zostaje odnotowane w tzw. Karcie Interwencji. Administratorem odpowiedzialnym za przetwarzanie danych osobowych małoletnich jest PCPR w Ostrowcu Św., działające w oparciu o ustawę o ochronie danych osobowych (RODO). Wizerunek małoletnich znajduje się pod nadzorem, a posługiwanie się nim zależy od zgody opiekunów prawnych oraz Dyrektora PCPR. Zasada ta wynika z przepisów prawa autorskiego oraz prawa cywilnego, stanowi, że rozpowszechnianie wizerunku wymaga zarówno zezwolenia osoby na nim

przedstawionej, a w przypadku osób małoletnich również opiekuna.

STANDARD IV

Zasada korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej.

Obowiązek podejmowania działań zaradczych mających na celu zabezpieczenie małoletnich przed dostępem do niewłaściwych treści internetowych spoczywa na osobach sprawujących nad nimi bezpośrednią opiekę między innymi rodzinie zastępczej.

STANDARD V

Zasada ustalenia planu wsparcia dziecka w pieczy zastępczej po ujawnieniu krzywdzenia.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniemu doznającemu przemocy opracowuje zespół powołany przez Dyrektora PCPR w skład, którego wchodzi m.in. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog itp.

STANDARD VI

Zasada aktualizacji standardów ochrony małoletnich, udostępnianie opracowanych standardów ochrony małoletnich oraz sposoby ich realizacji.

Procedura aktualizowania Standardu odbywać się będzie nie rzadziej niż co dwa lata. Ponadto pracownik wskazany przez Dyrektora PCPR dokonuje monitoringu realizacji wytycznych ustalonych standardów. Dokument Standardy Ochrony Małoletnich opublikowany jest na stronie internetowej PCPR w Ostrowcu Św., oraz umieszczony na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR. Rodziny zastępcze mają obowiązek do podpisania stosownego oświadczenia o zapoznaniu się z obowiązującymi standardami oraz ich realizacji.

WAŻNE !!!

KAŻDY ma prawo do poszanowania godności. **JEŚLI** sam/a doznajesz krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia innego dziecka to **NATYCHMIAST** powiedz o tym komuś dorosłemu: Dyrektorowi PCPR, Koordynatorowi Rodzinnej Pieczy Zastępczej, Psychologowi PCPR lub innemu dorosłemu

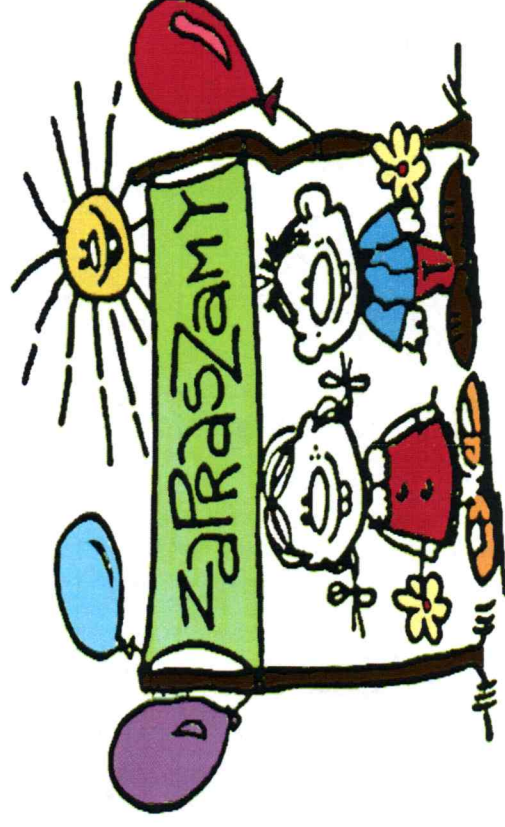
Możesz również zadzwonić do niżej wymienionych instytucji:

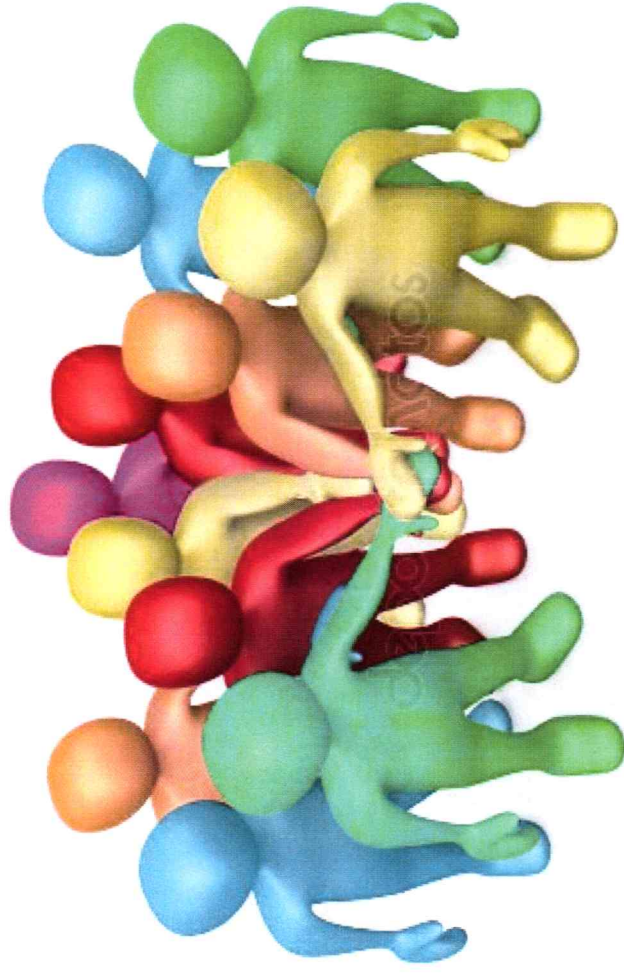
- Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży: **116 111**
- Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców: **800 080 222**
- Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna: **22 425 98 48**
- Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”, : **800 120 002**
- Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka : **800 12 12 12**

Jeżeli zagrożone jest Twoje zdrowie lub życie – zadzwoń pod numer:

- Policji: **997**
- Straży Pożarnej: **998**
- Ratowników Medycznych: **999**
- lub **112 - numer alarmowy!**

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W POWIATOWYM CENTRUM POMOCY RODZINIE w Ostrowcu Świętokrzyskim

**Chcemy Cię wspierać i oferujemy pomoc w tym zakresie
a w razie potrzeby poprosimy o pomoc odpowiednie instytucje.**

**Każdy pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
wysłucha Cię i okaże swoje wsparcie w rozwiązaniu Twojego
problemu.**

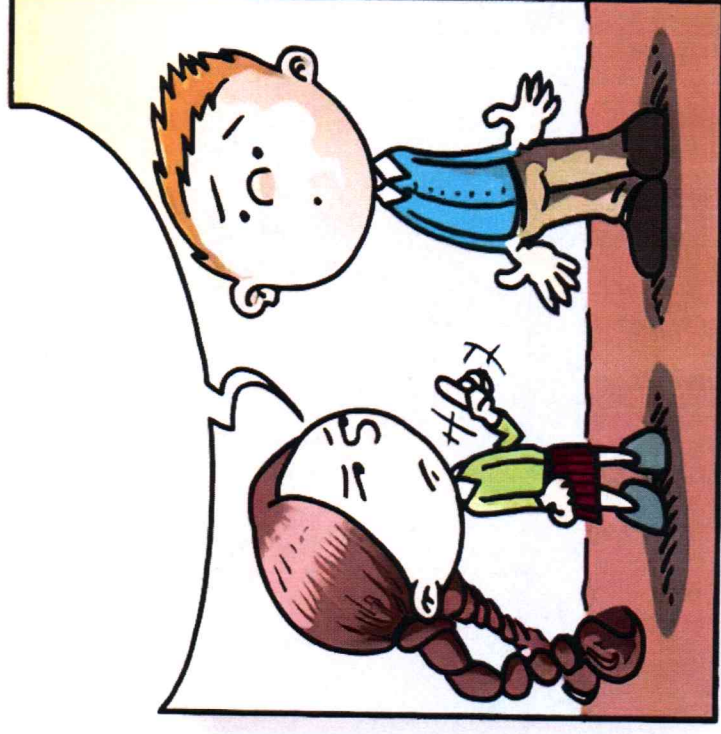
Pamiętaj - nikt **NIE** ma **PRAWA** naruszać
Twojej sfery intymnej, składać Ci intymnych propozycji,
dotykać Cię w sposób, który przekracza granicę
prawidłowego zachowania.

**Zadbamy podczas rozmowy o spokojne, przyjazne,
a przede wszystkim bezpieczne miejsce na rozmowę z Tobą.**

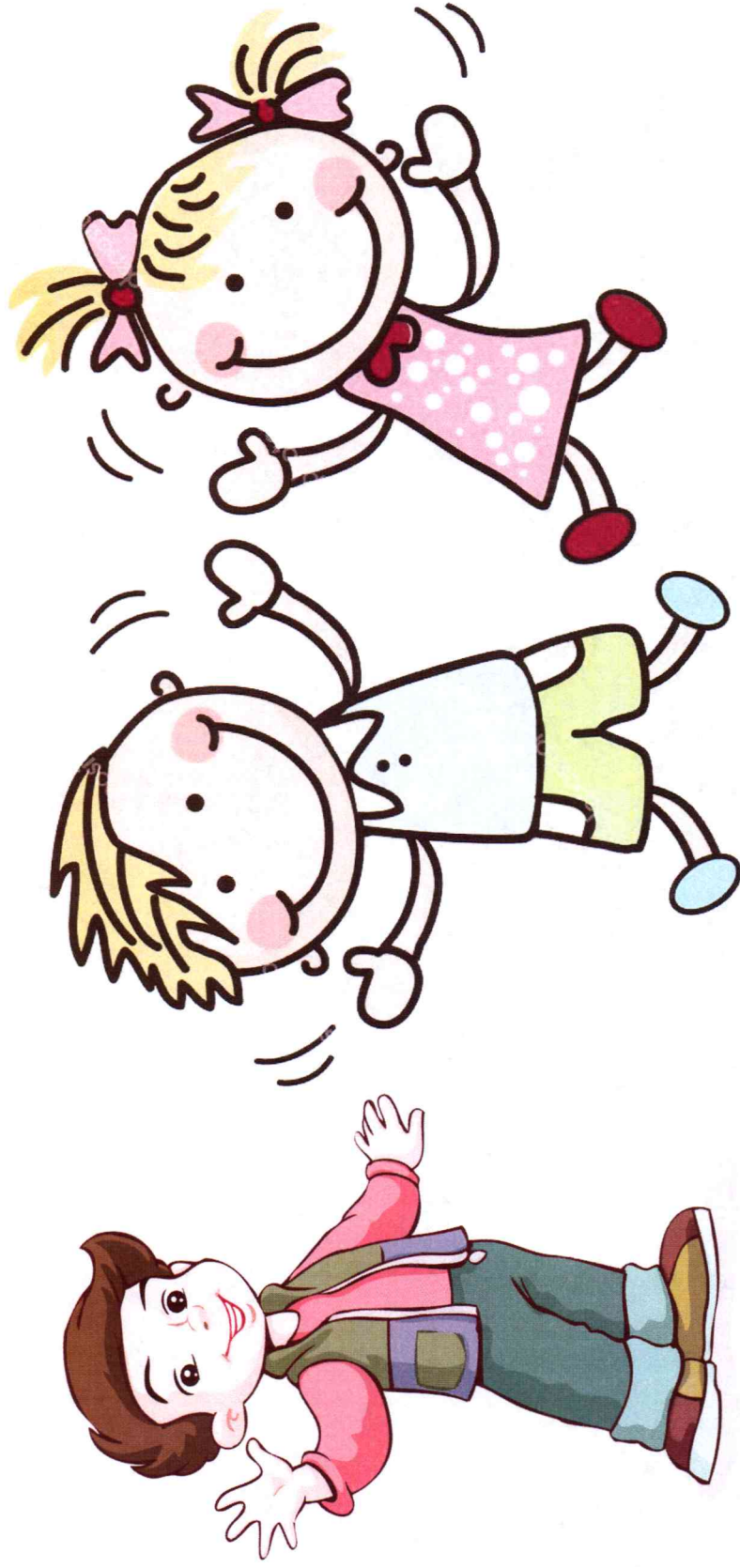
**Nie bój się opowiedzieć nam o swoich odczuciach i sytuacjach
związanych z krzywdzeniem Ciebie.**

**Gdy ktoś Cię krzywdzi to popełnia czyn zabroniony.
Krzywdzenie dzieli się na następujące kategorie: przemoc
fizyczną, psychiczną, cyberprzemoc, wykorzystywanie
seksualne i zaniedbywanie.**

**Jeśli jesteś świadkiem krzywdzenia innych lub sam czujesz się
krzywdzony w domu lub innym miejscu – nie bój się
powiedz nam o tym.**

PAMIĘTAJ ! – NIKT nie ma prawa robić Ci zdjęć, ani
nagrywać Twojego wizerunku, gdy sobie tego nie życzysz
lub źle czujesz się w tej sytuacji.

**Jeśli ciągle czujesz się źle fizycznie lub psychicznie
– powiedz nam o tym.**

**POTRZEBUJESZ
POMOCY ?!, a boisz się rozmawiać
- ZADZWON' -**

**TELEFON ZAUFANIA:
800 12 12 12 LUB 116 111**

